

Torsdag 17 jan kl. 19.00 och lördag 19 jan kl. 13.00, 2019

Des Knaben Wunderhorn med Peter Mattei

Malmö SymfoniOrkester

Klaus Mäkelä, dirigent

Peter Mattei, baryton

Marika Fältskog, konsertmästare

Konsertöppnare

Opening Sounds är ett beställningsverk av Rolf Martinsson till Württembergische Philharmonie Reutlingen, komponerat till invigningen av stadens konserthus i januari 2013. Verket är kort och tjänar som ett kärnfullt inledningsstycke, en konsertöppnare med en fanfarliknande inledning. Titeln syftar både på öppnandet av ett nytt konserthus och att det är ett öppningsverk vid en konsert och det stämmer också väl in på det öppna tonspråk verket är skrivet i. Tempot är snabbt i de två ytterdelarna som omger en kort expressiv del i lugnare tempo.

Martinsson samarbetar med internationellt ledande solister som Lisa Larsson, Anne Sofie von Otter, Martin Fröst, dirigenter som Andris Nelsons, Alan Gilbert, Manfred Honeck och orkestrar som Boston Symphony Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig och alla de stora nordiska orkestrarna. Rolf Martinsson är ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien och kompositionsprofessor vid Musikhögskolan i Malmö. Han var också "Composer in Residence" 2014-2015 med Netherlands Philharmonic Orchestra i Concertgebouw, Amsterdam och hans framgångsrika samarbete med sopranen Lisa Larsson överskrider nu 100 framföranden med internationella toppdirigenter och orkestrar.

Tragedi och sagor

Mahler började komponera sångerna i *Des Knaben Wunderhorn* 1892 och orkestrerade dem några år senare. De är juvelen bland hans tonsättningar av den tyska folkliga poesi diktsamlingen utgör. Det finns inget cykliskt samband mellan sångerna i detta verk. De står starka en och en men passar ändå väl samman eftersom de bildar en mosaik av variation och omväxling och de har var och en sin alldeles egen påverkan, handling och instrumentation och de täcker ett brett spektrum av stämningar och känslolågen från grym och ironisk tragedi till fantasifulla sagor. Vilka sånger som programsätts under denna verktitel kan också variera och ibland kompletteras helheten med sånger från hans Rückert-Lieder.

Sången *Des Antonius von Padua Fischpredigt* handlar om människans oförfärliga natur och motviljan mot att bryta sina vanor. Mahler visar med perpetuum mobile-rörelser i orkesterstämmorna på livshjulets eviga kretslopp. *Lob des hohen Verstandes* är en absurd och komisk sång om en åsna som dömer en tävling mellan två sjungande fåglar, men i grund och botten är det en bitande satir över människans självupptagenhet.

Konstnärligt avstamp

Det dröjde många år innan Sibelius slutligen slog sig in på den symfoniska banan och komponerade *Symfoni nr 1*. Verket föregicks av flera symfoniska dikter, däribland *En saga*, *Kullervo*, *Kareliaouvertyr* och *Kareliasvit*, *Tuonela svan*, *Lemminkäinen* och *Skogsrådet*. Några analytiker tycker sig höra ekon från Tjajkovskijs *Symfoni nr 6*, "Pathétique", i Sibelius första symfoni men verket vilade redan tryggt i den finska traditionen och blev ett konstnärligt avstamp för de kommande symfonierna från hans hand. Inledningen i första satsen är unik och klingar omedelbart personligt. Soloklarinetten ackompanjeras av timpani innan den blir helt ensam. Kanske ett motto för Sibelius att ensam är stark. Stråkorkesteren sätter in och strax fyller hela orkesteren rummet. Sonatformen från wienklassicismens glansdagar på 1700-talet förbleknar i den romantiska traditionen och kvar finns en tredelad formstruktur, A-B-A, men i betydligt friare tolkning. Så är samtliga satser utformade i Sibelius första symfoni. I sista satsen återkommer inledningstemat från symfonins öppningstakter. Därefter följer ett formschema som mer än i övriga satser ansluter till sonatformens sätt att presentera teman och bearbeta dem i en kontrastrik orkestersats.

Dirigent // Klaus Mäkelä

Dirigenten och cellisten Klaus Mäkelä är förste gästdirigent i Sveriges Radios Symfoniorkester från och med hösten 2018 och dessutom "Artist in Association" med Tapiola Sinfonietta. Trots sina unga år har han redan dirigerat en lång rad finska orkestrar som filharmonikerna och radioorkesteren i Helsingfors och orkestrarna i Tammerfors och Åbo och även framträtt som solist med en del av dem. Mäkelä debuterade vid finska operan säsongen 2016-2017 och i december 2017 skedde hans debut i Mozarts *Trollflöjten* där.

Baryton // Peter Mattei

Efter det internationella genombrottet som Don Giovanni i Peter Brooks produktion *Aix-en-Provence* öppnade sig de stora operascenerna för vår svenske barytonstjärna Peter Mattei. Debuter i de ledande barytonrollerna följde på Metropolitan, Teatro alla Scala, Covent Garden, Opéra National de Paris, Staatsoper Berlin, Wiener Staatsoper, Zürichoperan, Salzburger Festspiele och Kungliga Operan i Stockholm. Mattei är även en eftersökt gäst på världens konsertscener för samarbeten med orkestrar och för att ge recitaler. Dessa samarbeten inkluderar Gewandhausorchester Leipzig, Concertgebouw Orchestra, Berliner Philharmoniker, London Symphony Orchestra, Boston och Chicago Symphony Orchestra.

ROLF MARTINSSON (f. 1956)

Opening Sounds (2013), 6 min

GUSTAV MAHLER (1860-1911)

Des Knaben Wunderhorn (1884/1901), 35 min

1. Des Antonius von Padua Fischpredigt
2. Lob des hohen Verstandes
3. Ging heut Morgen übers Feld (från Lieder eines fahrenden Gesellen)
4. Revelge
5. Der Tamboursg'sell
6. Ich bin der Welt abhanden gekommen (från Rückert-Lieder)

– *paus* – (*ej lör*)

JEAN SIBELIUS (1865-1957) *ej lör*

Symfoni nr 1 i e-moll, op. 39 (1899), 38 min

1. Andante, ma non troppo – Allegro energico
2. Andante, ma non troppo lento
3. Scherzo: Allegro
4. Finale: Quasi una fantasia. Andante – Allegro molto

Konsertintroduktion på Kanalscenen tor kl. 18.00, lör kl. 12.00 med **Rolf Martinsson**.

Konsertlängd: torsdag 2 tim inkl. paus, lördag 1 tim utan paus.

*Mer information finner du på vår
hemsida malmolive.se*